

Konsekvenser af Covid-19

Undersøgelse blandt Kor72 medlemmer, efteråret 2020

Kor72

Frederiksgade 79, 2. th
8000 Aarhus C
61791972
sekretariat@kor72.dk

Indhold

1.	Indledning og resume	3
2.	Metode og fakta	5
3.	Sociale og sundhedsmæssige konsekvenser	6
	Smitte (yderst begrænset)	6
	Socialt samvær	6
	Bekymring og usikkerhed	7
4.	Kortekniske vanskeligheder	7
	Orlov og fravær	7
	Afstand	8
	Sidde ned	8
5.	Økonomiske konsekvenser	9
	Kontingent retur	9
	Lokalemæssige udfordringer	10
	Mistet koncertindtægt	10
6.	Perspektiver	11
	Fødekæden svækkes på sigt	11
	Usikker fremtid og nedlæggelse	12
	Professionelle mister indtægt	13
7.	Opsummering og afslutning	13

1. Indledning og resume

Begrænset smitte – men praktiske vanskeligheder, store bekymringer og økonomiske tab.

Sådan er konsekvenserne af Covid-19-pandemien og de deraf følgende restriktioner for danske amatørkor. Det viser en spørgeskemaundersøgelse, som Kor72 har gennemført i efteråret 2020.

Som landsdækkende sammenslutning af danske amatørkor og enkeltmedlemmer og med cirka 9.500 medlemmer er Kor72 Danmarks største kororganisation for voksne amatørkor. Foreningen har i løbet af 2020 været i tæt dialog med både medlemskor, myndigheder og kommunale instanser for at sikre de bedst mulige vilkår for korlivet under Covid-19.

Kor72 har siden genåbningen af foreningslivet, herunder kor, deltaget i sektorpartnerskabsmøder i idræts- og foreningssektoren, indkaldt af Kulturministeriet. Der har været et meget tæt samarbejde med andre musik- og kororganisationer. Sammen med disse har Kor72 bl.a. i august 2020 arrangeret et webinar med deltagelse af læge, klinisk lektor og forskningsleder Lars Brandt fra Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet.

I foråret 2020 var korsang som en stor del af det øvrige foreningsliv lukket ned, men efter sommerferien vendte sangen tilbage til øvelokalene. Under nedlukningen forsøgte et fåtal af korene – ca. 16 procent – sig med virtuelle korprøver i en eller anden form. Hverken korsangere eller korledere mente dog at få et synderligt kormæssigt udbytte af dette.

»I forhold til virtuelle korprøver i foråret - vi mødtes en gang om ugen på Zoom og holdt kontakt, men det var ikke korprøver. Vi sang et par sange på den kaotiske måde, man kan på Zoom. Mere et godt grin end korsang.«

Dog havde forskellige online tiltag betydning for sammenholdet i korene. Nogle valgte at mødes til sædvanlig tid online og primært holde fast i det sociale. Andre delte opvarmnings- og sangøvelser, noder og øvefiler for at holde stemmer og repertoire ved lige og forberede nyt, til når korprøver igen var mulige.

I løbet af sommeren 2020 holdt en række kor udendørs korprøver, før det endelig efter sommerferien blev muligt at påbegynde efterårssæsonen 2020 under mere normale former – om end med de restriktioner, som nu var gældende. Dette valgte langt de fleste, nemlig 185 kor, at gøre. En stor del (71 kor) måtte dog finde nye lokaler på grund af afstandskravet på to meter mellem hver sanger.

Koraktiviteterne i efteråret 2020 er foregået under konstant hensyntagen til myndighedernes instrukser, men Kor72 har alligevel observeret en generel usikkerhed og mange tilbagemeldinger om vanskeligheder og bekymringer. Særligt har risikoen for smittespredning under sang fyldt som bekymring hos de enkelte medlemskor.

Da myndighederne sidst i oktober skærpede restriktionerne, så korprøver kun kunne lade sig gøre siddende og fortsat med stor afstand, lukkede flere kor ned. To tredjedele af korene holdt dog ved og fortsatte prøverne.

Undersøgelsen blev gennemført inden de delvise nedlukninger af 69 kommuner og efterfølgende resten af landet. Der var derfor stadig grund til at tro på, at for eksempel julekoncerter ville kunne gennemføres i et større omfang.

Formålet med undersøgelsen har været at afdække, hvad Covid-19 har betydet i den danske korverden – herunder korenes aktivitet, medlemsfastholdelse og hvor megen smitte, der reelt er sket i løbet af efteråret 2020.

En stor del af besvarelsene handler om de økonomiske vanskeligheder, som korene står med som følge af restriktioner og manglende indtægter. Dette er blevet rapportens fokus, da de økonomiske udfordringer truer hele korlivets eksistens - også på længere sigt.

Rapporten er udarbejdet af Kor72, januar 2021

2. Metode og fakta

Kor72 har i efteråret 2020 gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt sammenslutningens 311 medlemskor for at afdække konsekvenserne af Covid-19 og dertil hørende restriktioner.

Der er kommet besvarelser fra 195 ud af de 311 medlemskor, hvilket giver en besvarelse på 62,7 procent. Undersøgelsen er gennemført i perioden 10.-25. november 2020, hvilket er en periode med betydelig usikkerhed om at gennemføre eventuelt aftalte koncerter. I en del af perioden var syv nordjyske kommuner desuden lukket ned, hvilket medførte aflysning af alle koncertaktiviteter.

For 31 ud af de 195 kor lod det sig gøre at afholde virtuelle korprøver (i en eller anden form) i nedluknings-perioden i foråret 2020.

185 af de 195 kor startede op efter sommerferien 2020, svarende til 95 procent af medlemskorene i besvarelserne. Ud af disse øvede 130 kor stadig på tidspunktet for undersøgelsen, svarende til 67 procent.

Pt. holder 65 kor pause, og heraf meddeler ét kor, at koret nedlægges helt ved udgangen af 2020. Dette svarer til, at 33 procent af medlemskorene i besvarelserne ikke øvede.

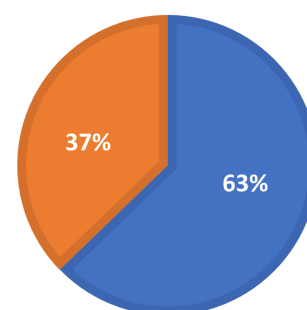
De 195 medlemskor i besvarelserne repræsenterer tilsammen 6.473 medlemmer (pr. januar 2020)

130 af disse kor øvede fortsat i november 2020 med i alt 3.352 aktive sangere. 811 sangere var på undersøgelsens tidspunkt på orlov. De 130 kor ville ellers have haft 4.163 aktive medlemmer.

Ved sæsonstart i august 2020 (med restriktioner) var der kun 475 sangere på orlov fra de deltagende kor i undersøgelsen.

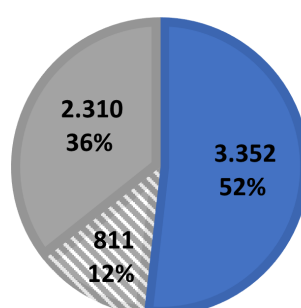
SVARPROCENT

■ Har svaret ■ Har ikke svaret

AKTIVITET

■ Aktive sangere i aktive kor ■ Sangere på orlov i aktive kor ■ Sangere i ikke-aktive kor

3. Sociale og sundhedsmæssige konsekvenser

Undersøgelsen i efteråret 2020 var tilrettelagt med fokus på aktivitet i korene under Covid-19-restriktioner og de deraf afledte effekter, hvilke Kor72 antog, særligt drejede sig om medlemmernes selvvalgte orlov eller sygdom. Imidlertid fortæller korene i besvarelsene temmelig samstemmende om en række andre konsekvenser, især om afsavn, bekymring og fravær af social omgang samt korenes økonomi.

Smitte (yderst begrænset)

Covid-19-smitte inden for koret ville åbenlyst være den mest alvorlige sundhedsmæssige konsekvens.

Blandt medlemskorene i Kor72 har smitten vist sig at være begrænset. Ud af de 195 besvarelser oplyser 32 kor, at de har medlemmer, som har været smittet med Covid-19. 26 kor ved det ikke/ønsker ikke at svare.

Otte kor oplyser, at de har medlemmer, som har været smittet uden at vide det og deltaget på korprøver. Kun to af disse kor har oplevet videresmitte i koret, og også i de kendte tilfælde synes restriktioner at være overholdt, og at der var tale om en tilfældighed. De to pågældende kor har straks nedlagt aktiviteterne. Der var således tale om en betydelig, men enkeltstående smittespredning.

Langt størstedelen af korene (99 procent) har imidlertid ingen smitte oplevet i forbindelse med korsang. Dette tyder på, at Kulturministeriets retningslinjer om afstand og hygiejne fungerer og bliver overholdt.

Det har været diskuteret både blandt fagfolk og i medier, hvad det mere præcist er ved korsang, der giver risiko for Covid-19-smitte.

Emnet blev belyst i et webinar, som Kor72 holdt i september 2020 i samarbejde med andre musik- og kororganisationer. Her var der oplæg ved overlæge og forskningsleder Lars Brandt fra Klinik for Musikersundhed ved Syddansk Universitet. Han fortalte, at undersøgelser peger på de sociale omgangsformer i forbindelse med korsang. Det vil sige, at knus og kram, fælles kaffe og kage samt tæt kontakt ved sang og i pauserne har været årsagen, snarere end selve det at synge.

På samme webinar nævnte overlæge Anne Kjerulf Schmidt fra Statens Serum Institut, at korsang kan have mange kontaktflader, som øger risiko ved dråbesmitte – den smitteform, som hun fremhæver som den bærende ved Covid-19. Derfor er overholdelsen af afstandskravene og hygiejnen omkring kontaktflader så vigtig, så længe virus er iblandt os.

Socialt samvær

En del af restriktionerne har omfattet kormedlemmernes sociale samvær, så det eksempelvis er påbudt at bære mundbind eller visir under pauser, så snart sangerne rejser sig op. Da der er stor sandsynlighed for at smitten spreder sig ved kontakt, er hygge med kaffe og hjemmebag i pausen blevet sløjft. Korsangerne holder desuden afstand til hinanden i forhold til tidligere. Holddynamikken i korene er blevet udfordret af dette og det samme er incitamentet til at fortsætte i koret under de vanskelige forhold.

»Selv om vi prøver at køre videre så normalt som muligt, er det også med følelsen af, at det har været en amputeret sæson, hvor noget af sangglæden og sammenholdet fortoner sig.«

»Det sociale går også noget fløjten, når man ikke sidder samlet, og når pausen foregår som den gør. Vi mangler dem, der holder orlov i stemmegrupperne.«

Flere kor giver udtryk for, at medlemmerne i større grad end tidligere trækker sig, melder afbud og søger væk. Tabet af socialt samvær kan således være udslagsgivende for den enkelte sangers fravalg af korsangen.

Bekymring og usikkerhed

En betydelig social og sundhedsmæssig konsekvens har været bekymring og usikkerhed. Dels fortæller flere kor om usikkerhed ved at opretholde selve fællessangen, jfr. at der jo er sket smittespredning i enkelte kor. En del kormedlemmer er ældre mennesker i risikogruppen, og korene har gjort sig mange overvejelser om det fornuftige ved at fortsætte. Er det tilstrækkeligt at følge myndighedernes anvisning, eller er man som aktivt kor med til at forværre samfundssmitten og udsætte hinanden for unødvendig risiko?

»Vi har lukket ned for en periode, selvom korsang ikke er forbudt. En læge som synger i koret sagde "Det kan godt være, det er tilladt, men er det klogt?"«

»Specielt nu efter de sidste restriktioner hvor der er forskel i hvad Sundhedsmyndighederne siger om forsamlingsstallet og hvad Kulturministeriet har endt med at sige. Det har fået flere til at holde pause. Det har været meget forvirrende og svært at gennemskue, om vi ligefrem bryder loven ved at synge eller... «

Dels har flere kor givet udtryk for bekymringer om fremtiden - både økonomisk og medlemsmæssigt. Hvis det ikke længere er hverken sikkert, socialt og teknisk overkommeligt at synge i kor, er der risiko for frafald af medlemmer og i sidste ende nedlæggelse af hele koret. Flere kor fortæller også om bekymringer for fastholdelse af korledere eller dirigenter af rent økonomiske årsager. Dette uddybes i afsnit 5.

4. Kortekniske vanskeligheder

Orlov og fravær

Som følge af Covid-19 har der været en del afbud, orlov og fravær i korene. Omkring 20 procent af kormedlemmerne (811 ud af 4163 korsangere på landsplan) var på orlov ved undersøgelsens afslutning, og dertil kommer de løbende afbud og uforklarligt fravær.

»2 kormedlemmer meldte sig ud af koret allerede ved korstart pga. de vanskelige forhold under prøverne. Flere er efterhånden gået på orlov, så det er kun ca. et halvt kor, der stadig holder ved. Vi satser på at kunne gennemføre en koncert til foråret for at bevare troen på fremtiden for koret.«

»Fraværet til korprøverne er noget højere end normalt. Det kan skyldes fx fravær under frivillig karantæne eller fravær uden meddelt orlov.«

Samtidig har nogle kor afholdt sig fra at optage nye medlemmer eller invitere til prøvesyngning, fordi restriktionerne gør det svært at integrere nye korstemmer. Mange kor er således præget af haltende besætning, og de reducerede stemmegrupper betyder, at klangen skal bæres af færre. Dette medfører en nedsat energi og sangglæde, fortæller både kor og korledere.

Afstand

At synge med to meters afstand mellem sangerne til alle sider har for de fleste kor været yderligere en udfordring. Selv om nogle kor fortæller, at afstanden har styrket de enkelte sangeres bevidsthed om og sikkerhed i deres egen stemme, er det overvejende en svær øvelse at opretholde korklangen. De mere fysiske dele af opvarmningsøvelser har måttet opgives, ligesom alle sociale vaner i forbindelse med korprøver har måttet omlægges.

»Problemet i afstanden mellem korsangere er, at vi ikke længere kan høre og dermed støtte hinanden på egen stemme, og det desuden nu er voldsomt svært at høre de andre stemmer. Det har for nogle korsangere "dræbt" lysten til at synge videre.«

»Mange synes de mister det sociale pga. afstand mm og synes ikke det er så sjovt mere pga. dette.«

Korene bakker op om og efterlever restriktionerne, bl.a. afstandsreglen, og udtrykker forståelse, selv om de er trætte af anstrengelserne. Flere kor giver udtryk for, at de mange regler får sangerne til at falde fra af manglende lyst og energi.

»Det bliver mere og mere svært at fastholde medlemmerne, primært på grund af den store afstand, når vi synger og den manglende sociale kontakt. Jeg er meget bekymret for den kommende sæson med hensyn til at opretholde koret. Man er simpelthen ved at være Covid-19-trætte.«

Sidde ned

Færre sangere, større afstand og dertil en regel om at sidde ned under sang gør det vanskeligere at bevare en homogen korklang. Restriktioner siden den 26. oktober har medført, at korsang er underlagt det store forsamlingsforbud på 500 personer, som vel at mærke skal være siddende - et forsamlingsforbud, der gælder for mange meget forskelligartede aktører, og som ikke er specifikt tilrettet koraktiviteter.

Især påbuddet om at sidde ned får kritik i korenes tilbagemeldinger.

Reglen betyder, at korsangerne skal sidde ned med ansigtet i samme retning vendt mod dirigenten under al opvarmning og sang både ved korprøver og koncerter. Korene understreger, at de efterlever reglen, men der bliver flere gange udtrykt ønske om en logisk forklaring og generelt klare og entydige retningslinjer.

»Forskellen på at sidde og synge og stå op og synge er praktisk taget lig 0. Det er komplet tåbeligt at sangerne ikke er tilladt at stå op. Alle ved at de skal holde afstand så det gør vi - også når vi står op i pausen eksempelvis!!!«

»Vi forstår ikke baggrunden for at kræve, at vi skal sidde ned og synge. Når vi står op, er alle hovederne jo bare højere oppe, så evt. dråber har samme sandsynlighed for at ramme i ansigtet på andre, som når alle sidder. Med mindre rationalet er, at der så kommer langt mindre luft ud af munden, fordi vi ikke kan trække vejret ordentligt.«

»Jeg savner stadig klare retningslinjer for, om vi må stå op til koncerter - med to meters afstand - som vi gjorde i september. Kor på TV i Fællessangsprogrammerne står op. Skal dirigenten have mundbind på ved koncerter? Han står jo i hvert fald op. Hvor langt skal der være mellem forreste række sangere og dirigenten.«

5. Økonomiske konsekvenser

Covid-19 har haft de største konsekvenser for korenes økonomi. For en dels vedkommende er korene så pressede på driften, at de har alvorlige bekymringer for korets fremtid. Dette fylder langt mere i besvarelserne end smitte inden for korene gør. De økonomiske konsekvenser var ikke udgangspunktet for Kor72s undersøgelse, og der er derfor ikke spurgt yderligere ind til de enkelte områder.

Dels har næsten alle kor mistet store dele af deres forventede koncertindtægt, og dels har flere kor tilbagebetalt kontingent for foråret 2020. En del har også helt eller delvis tilbagebetalt eller slet ikke opkrævet kontingent for efteråret 2020. Dertil kommer, at en del kor har måttet søge nye lokaler for at kunne leve op til afstandskravet, hvilket har medført øgede udgifter.

Kontingent retur

I marts 2020 lukkede korlivet ned samtidigt med store dele af det øvrige samfund. For at kunne betale honorar til dirigenter og eventuelle tilknyttede musikere betalte medlemmerne af nogle kor alligevel kontingent. Andre fik refunderet deres kontingent. Billedet er ikke entydigt, blandt andet på grund af korenes forskellige organisationsformer som fx en forening, en selvstændig aftenskole eller hørende under en større aftenskole.

Der var i foråret 2020 indsat en hjælpepakke til aftenskolerne, så dirigenternes aflønning kunne sikres. Det var dog ikke alle aftenskoler, der kunne eller fik mulighed for at benytte denne.

»Medlemmerne betalte fuldt kontingent i foråret under nedlukningen; bl.a. fordi vi var co-arrangør af et Alsangsarrangement, som vi forberedte os på (inkl. via lyd- og video-øvefiler), men som imidlertid blev udskudt tre gange, og nu er planlagt til 4.maj 2021.

Koret havde stort jubilæumsarrangement i 2019 og derfor ikke et økonomisk overskud at tære på. Derfor sluttes 2020-efterårssæsonen af 25.11.2020 fordi der ikke er penge nok til aflønning af dirigent i december (...)«

»Vi er da bekymret for vores fremtid som kor, både medlemsdyk, og også økonomisk. Vi har måttet betale kontingent tilbage til medlemmerne, samtidig med korleder skulle have sin løn.«

Lokalemæssige udfordringer

En anden driftsmæssig konsekvens af Covid-19 har været, at en del kor ganske vist har kunnet fortsætte uden at tilbagebetale kontingentet, men at nogle har været nødt til at leje sig ind i større lokaler.

71 kor opgiver, at de ikke har kunnet øve i deres sædvanlige øvelokale. Heraf har 68 kor kunnet finde andre lokaler, men tre kor har ikke haft den mulighed.

»Hvis vi skal i gang igen og ikke kan bruge vores sædvanlige lokale, overvejer vi en løsning med et forsamlingshus med pladsen og akustikken i orden. Men det koster jo temmelig meget mere end vores gratis kirkeskolelokale.«

Afstandskravene har desuden givet en del administrativt arbejde for korenes dirigenter og bestyrelser, fordi de eksisterende lokaler i mange tilfælde ikke har været store nok. Det forlyder, at kommunerne ikke i alle tilfælde har været lige imødekommende over for korene, og tre kor har helt måttet opgive den videre aktivitet på grund af manglende lokaler. Forberedelsen til hver korprøve har endvidere krævet ekstra tid til fx siddeplan og afspritning for at overholde restriktioner omkring afstand og kontakt.

Mistet koncertindtægt

Den store konsekvens for korene som følge af Covid-19 og deraf følgende restriktioner har været mistede koncertindtægter.

183 kor (94 procent) oplyser, at de har fået aflyst koncerter/optrædener siden marts 2020, og en del er så pressede rent økonomisk, at det direkte truer koret på eksistensen.

»Mindre indtægt 2020 ifm. koncerter & reduktion i kontingent er mindst 10.000 kr. Hvis vi ikke kommer i gang med korprøver til januar, ser rigtigt meget ud til at smuldre for os.«

»Vores økonomi er meget anstrengt. Hvis vi ikke får min. 4 koncerter i 2021, må vi dreje nøglen om.«

26 kor oplyser, at de har afholdt koncerter i efterårssæsonen 2020. 74 kor oplyser, at de ved undersøgelsens afslutning havde planlagt koncerter i den resterende del af 2020. Mange kor fortæller samtidig, at de forventer flere aflysninger.

Enkelte kor oplyser i besvarelsene, at de har gennemført eller planlægger koncerter som live-streaming events for eksempel på Facebook. Nogle kor har flyttet koncerter udendørs, mens andre forventer at gennemføre koncerter med reduceret besætning. De fleste håbede ved undersøgelsens afslutning på at kunne gennemføre kirkekoncerter, idet alle retningslinjer skulle følges og anbefalinger overholdes.

Alt i alt fremgår det dog tydeligt, at de manglende koncertindtægter - for en dels vedkommende oven i de manglende kontingenter - presser korene hårdt.

»Covid-19 har givet koret store økonomiske udfordringer, fordi der ingen indtægter er i 2020 fra koncerter. Vores sædvanlige samarbejdspartnere har aflyst årets julekoncerter og fællessangsarrangementer, som koret plejer at optræde ved, og som plejer at få årsbudgettet til at hænge fint sammen.«

De 195 kor opgiver tilsammen, at de på et normalt år forventer at afholde i alt 988 koncerter = fem koncerter pr. kor i gennemsnit. Amatørkorenes normale virkefelt omfatter alt fra medvirken i gudstjenester, sang på plejehjem og lignende, årstidsmarkeringer som forårs-, sommer-, høst- og julekoncerter på alle niveauer til semiprofessionelle koncerter, større samarbejder med musikere og orkestre og ambitiøse mini-turneer.

Forventningen til koncertaktiviteten i år 2020 var ved undersøgelsens afslutning, at der ville blive afholdt sammenlagt 171 koncerter, hvilket svarede til 0,9 koncerter pr. kor i gennemsnit. Dette giver en nedgang på 817 koncerter inden for undersøgelsens tidsrum. Dertil kommer de efter undersøgelsens afslutning mistede koncertindtægter ved bl.a. julekoncerter, hvoraf mange blev aflyst ved nedlukningen lige før jul.

6. Perspektiver

Kor72s spørgeskemaundersøgelse har afdækket nogle ganske betydelige vanskeligheder for de danske amatørkor som følge af Covid-19 og de deraf afledte restriktioner. Der tegner sig et bekymrende billede af en større del af korlivet i krise eller akut risiko for nedlæggelse, og denne krise kan holde ved i flere år.

Fødekæden svækkes på sigt

Et dygtigt kor tager år at bygge op og synge godt sammen. Det tager derimod kun en eller to sæsoner at pille ned. Derfor er tilbagemeldingerne i spørgeskemaundersøgelsen bekymrende. Manglende træning som følge af fortsat nedlukning vil gå ud over klang, evner og sammenhængskraft i hvert enkelt kor.

Hvis korene dertil, som det fremgår af besvarelsene, er svækket af frafald på over 20 procent af sangerne - eller ligefrem lukningstruede på grund af økonomi - kan det rykke ved fødekæden i hele det danske korliv i flere år. De overlevende kor vil være mindre dygtige og kunne præstere på et lavere niveau, og således være mindre attraktive for nye sangere. Hele indføringen i korlivet hviler på amatørkorene, og manglende øvelse hos hver enkelt vil nedsætte stemmekvaliteten og korets samlede udtryk. Denne nedgang i kvaliteten vil have mærkbar betydning for udviklingen af de professionelle udøvere, som udspringer af amatørmusikken.

Kormusikken i Danmark bæres af amatørkerne. De få professionelle vokalensembler løser ikke den brede opgave med at viderefremme korlitteraturen, være drivkraft for nye kompositioner og arrangementer eller danne grundlag for den brede interesse og passion for kormusik. Denne opgave løses af amatører, som også er livsgrundlaget for de professionelle kor. De seneste årtiers indspilninger af kormusik er langt overvejende af amatørkor. Det er også dem, som vinder konkurrencer og sætter Danmark på verdenskortet, og det er dem, som korlederuddannelserne retter sig imod. DR-Vokalensemblet, Ars Nova og landets fremragende operakor er nogle af de få professionelle, danske kor - resten af klangen bæres af amatører. Dette gælder både musikken i landsdelsorkestrene og sangen i de i alt ca. 3.000 kor i Danmark.

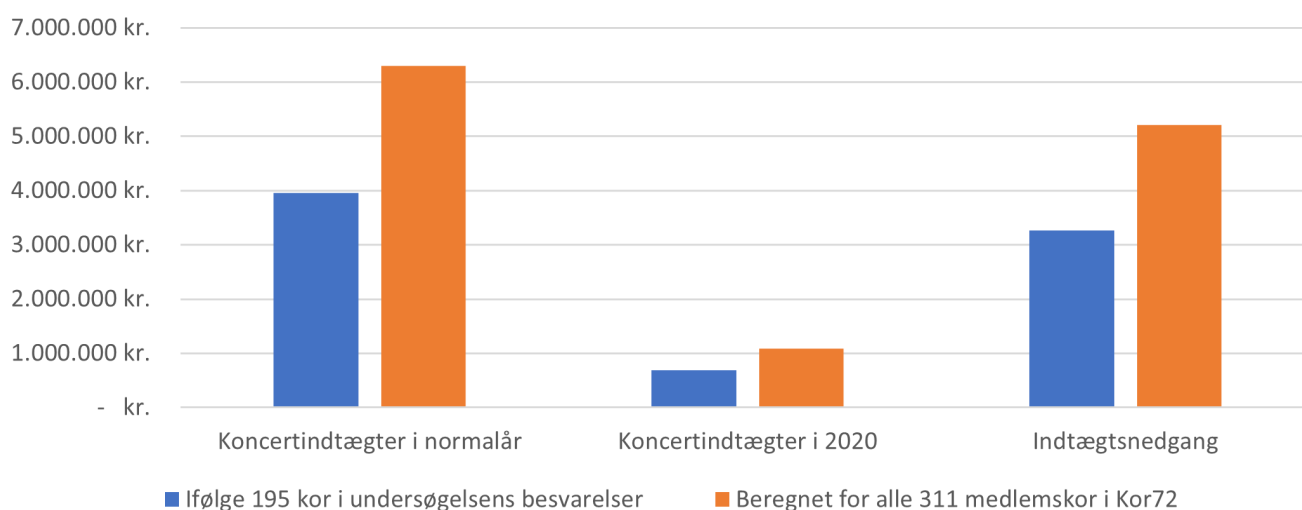
Usikker fremtid og nedlæggelse

Covid-19 og de deraf følgende restriktioner betyder manglende indtægter, større udgifter, faldende sangglæde og frafald af medlemmer. Ved undersøgelsens afslutning var de 195 kor gået glip af 817 indtægtsgivende aktiviteter. Koncerter og andre aktiviteter, der skulle have styrket de korkasser, som i forvejen flere steder tilbagebetaler kontingent til medlemmer, som er på orlov pga. Covid-19.

Korene mister landet over både ressourcer og mandskab, og kor er begyndt at nedlægges som direkte følge heraf. En bekymrende andel af korene er desuden i tvivl om, hvor længe de kan fortsætte driften.

Mange koncerter honoreres efter aftale med en ekstern arrangør, andre koncerter honoreres udelukkende med billetindtægter – og nogle koncerter honoreres slet ikke. En forsigtig, men realistisk vurdering er, at koncerterne i gennemsnit honoreres med 4.000 kr.; i så fald giver de 817 koncerter samlet en nedgang på kr. 3.268.000 i perioden marts til november 2020. Det samme regnestykke for alle 311 medlemskor i Kor72 giver en nedgang i indtægter på i alt 5.212.000 kr. Det er en ganske betydelig indtægtsnedgang for de enkelte kor.

MISTEDE KONCERTINDTÆGTER

Professionelle mister indtægt

De mange aflyste korprøver og koncerter har desuden betydning for professionelle, der lever af amatørkorene. Det danske korliv aflønner eksempelvis dirigenter og korledere, pianister og andre musikere, solister og sceneteknikere; komponister og tekstforfattere mister indtægter fra KODA for opførelse af deres værker som følge af de mange aflysninger. De 817 aflyste koncerter, de 65 midlertidigt lukkede kor og de øvrige vaklende amatørkor skal også ses i denne sammenhæng, da disse er selve fundamentet for langt størstedelen af de professionelle.

Kor72 anerkender den økonomiske prioritering af de professionelle kunstnere og musikere, og netop også derfor appellerer foreningen til, at der ydes hjælp til amatørkorene (og -ensemblerne) i vanskeligheder.

7. Opsummering og afslutning

Kor72s spørgeskemaundersøgelse fra efteråret 2020 viser, at Covid-19-smitte ved korsang i perioden marts til november er begrænset. Det er forekommet, men der er tale om enkeltstående hændelser. Ud af 195 kor har to kor oplevet smittespredning i forbindelse med korprøver. Yderligere seks kor er bekendt med, at der har været smittede sangere til stede ved korprøver - uden at smitten har bredt sig til de øvrige.

Kor72 ser med alvor på de konkrete smittehændelser og holder fortsat tæt dialog med myndighederne for at forebygge dette. Imidlertid peger efterårets undersøgelse på, at korsang under de korrekte forholdsregler er en forsvarlig aktivitet. Der er i de enkelte kor gjort store anstrengelser for at opretholde afstandskrav, afspritning, udluftning og øvrig hygiejne. Indsatsen er foregået i overensstemmelse med de instruktioner, som Kor72 har modtaget fra såvel Kulturministeriet som Klinik for Musikersundhed og Statens Serum Institut.

De store vanskeligheder for korene er økonomiske tab, som presser både korenes driftsbudgetter og de professionelles direkte indtægter. Medlemskorene har måttet aflyse koncerter og refundere kontingenter i betydelig grad. Alene blandt svarene i spørgeskemaundersøgelsen er der tale om næsten 1.000 aflyste koncerter. Dette betyder tabt indtægt for mange dirigenter, korledere, pianister, musikere, solister, komponister, tekstforfattere og andre, som er professionelt aflønnet af de danske amatørkor.

Nedlukningen sætter desuden en væsentlig del af det danske kulturliv på standby, og dette kan betyde nedgang i kvaliteten og fødekædens konsistens i lang tid fremover.

Der er behov for en fastholdelses- og genstartspakke - dels økonomisk og dels på det mentale og sociale plan i korene.

AKUT har korene behov for økonomiske fastholdelseshjælpepakker, så de kan klare sig igennem Covid-19-perioden uden at skulle lukke på grund af manglende indtægter (kontingent/koncerter).

UNDER NEDLUKNINGEN skal korenes sammenhængskraft, tryghed og musikalske færdigheder fastholdes og genoprettes. Kor72 vil arbejde for at styrke korene med rådgivning

og vejledning og kurser, der kan hjælpe korsangerne med at vedligeholde og fastholde korvaner og kompetencer. Der er behov for yderligere fastholdelsespakker til drift og vejledning af fx bestyrelser, dirigenter og korledere.

I GENÅBNINGSFASEN er der behov for genstartspakker til at hjælpe korene i gang igen. I denne fase har korene desuden behov for opmærksomhed og velvilje fra kommuner og aftenskoler - både økonomisk og angående behov for eksempelvis større øvelokaler.

Der bliver også behov for **ENKLE OG KLARE RETNINGSLINIER** fra myndighedernes side. Kor72 gør opmærksom på, at der tidligere var nogen uhensigtsmæssighed i retningslinjerne, og Kor72 vil arbejde for, at udmeldingerne i højere grad bliver tilpasset de enkelte kulturforeningers vilkår. Kulturministeriet afholder sektorpartnerskabsmøder med kulturen, og Kor72 fungerer som bindeled mellem amatørkorene og myndighederne.

Formålet med undersøgelsen var at afdække konsekvenserne af Covid-19 for de danske amatørkor. Det står klart, at de økonomiske vanskeligheder samt bekymringer for at miste såvel kor-medlemmer som hele kor er de helt store udfordringer.

Danmarks amatørkor er direkte kulturbærende - og de er truet på eksistensen trods en massiv indsats. Korene har brug for både støtte til fastholdelse under Covid-19 og hjælp for at komme i gang igen bagefter. Kor72 vil fortsat stå til rådighed med vejledning, men der er også behov for støtte fra myndighederne.